

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA PRODEST MKF

Opšte odredbe

Uslovima poslovanja sa klijentima Prodest mkf (u dajjem tekstu: Uslovi) uređuju se osnove poslovnih odnosa između Prodest mkf i fizičkih i pravnih lica, kojima se pružaju usluge davanja kredita ili koja na bilo koji način garantuju za otplatu kredita.

Ovim dokumentom Prodest mkf određuje opšte uslove odobravanja i plasiranja kredita, obračun kamata, naplatu naknada i provizije, otplatu kredita, obaveštanje i komunikaciju sa klijentima i ostalim učesnicima u kreditnom odnosu.

Odgovornosti

Prodest mkf Banja Luka je u ispunjavanju obaveza iz svoje osnovne djelatnosti dužna postupati u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima i svojim internim pravilima i procedurama, a posebno u skladu sa ovim opštim uslovima poslovanja. Prodest mkf je u odnosu sa Klijentom u svim fazama zasnivanja kreditog odnosa, dužna da postupa u skladu sa dobrim poslovnim običajima, poštujući pravičan odnos prema korisniku kredita, pridržavajući se principa zaštite korisnika i to, ravnopravan odnos korisnika sa Prodest mkf, zaštitu od diskriminacije; informisanje; ugovaranja obaveza koje su odredene ili odredive i prava klijenta na Prigovor i obeštećenje.

Pri obavljanju svoje djelatnosti Prodest mkf je odgovorna za postupke i aktivnosti svojih zaposlenih, kao i postupke i aktivnosti trećih lica koje je ovlastila da u njeno ime obavljaju poslove povezane sa obavljanjem djebatnosti.

Prodest mkf ne odgovara za štetu klijentu, nastalu u toku poslovnog odnosa, koja je posljedica više sile, nemira (demonstracija ili javnih manifestacija, terorističkog ili drugog oblika nasilja), rata, vanrednog stanja, prirodne nepogode, štrajka, komunikacionih problema izazvanih izvan Prodest mkf.

U slučaju pomenutih okolnosti Prodest mkf će pokušati da učini sve što je u njenoj moći da izvrši svoje obaveze prema klijentu, a to podrazumijeva da i klijent preuzme odredene aktivnosti kako bi se ispunile obaveze, a sve u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Ukoliko Klijent doprinese svojom krivnjom nastanku štete, primjenit će se načela podijeljene odgovornosti, te će se u skladu sa tim odrediti u kojem obimu će Prodest mkf snositi štetu.

Ukoliko je Klijent u potpunosti kriv za štetu, on u potpunosti snosi odgovornost nastanka štete.

Pojmovi

Korisnik kredita - je fizičko ili pravno lice koji je korisnik sredstava odobrenog kredita i koje kreditna sredstva koristi i otplaćuje na način definisan odredbama Ugovora o kreditu.

Sudužnik - je fizičko lice ili pravno lice odgovorno za otplatu kredita jednako kao i korisnik kredita.

Žirant, Jemac — Platac - je fizičko lice ili pravno lice koje je garant kreditnog posla i koje se obavezuje, isključivo u pisanoj formi, izvršiti namirenje potraživanja, tek kad to nije moguće izvršiti koristeći sve instrumente obezbjedenja korisnika kredita i sudužnika kredita.

EKS — Efektivna kamatna stopa

Opšti uslovi Prodest mkf primjenjuju se u skladu i zajedno sa Metodologijama i Procedurama za konkretni kreditni proizvod te pojedinanim Ugovorima o kreditu sklopljenim između Prodest mkf i Klijenta. U slučaju da postoji kolizija između odredbi opštih uslova i pojedinačnog Ugovora sa Klijentom, primjenjuju se odredbe pojedinačnog Ugovora o kreditu.

Klijent u toku pregovaračke faze ima pravo da na svoj zahtjev dobije besplatnu kopiju načrta Ugovora o kreditu, osim u slučaju da Prodest mkf u vrijeme podnošenja zahtjeva klijenta, ocijeni da ne postoje uslovi za zasnivanje kreditnog odnosa sa korisnikom u konkretnom pravnom poslu.

Na sve situacije koje nisu ugovorene Ugovorom o kreditu primjenjuju se opšti uslovi poslovanja.

Opšti uslovi se objavljaju u pisanom obliku u poslovnim prostorijama Prodest mkf, u kojima se neposredno posluje s klijentima i dostupni su klijentima i drugim zainteresiranim osobama.

Izmjene i dopune opštih uslova poslovanja

Osim izmjenama i dopunama opštih uslova poslovanja, sa odgovarajućim rokom prije početka njihove primjene, Prodest mkf će obavijestiti Klijente u poslovnim prostorijama. Smatra se da Klijent prihvata izmjene opštih uslova ako u roku od 30 dana od dana kada su mu iste postale dostupne ne podnese prigovor. Ukoliko se Klijent ne slaže sa izmjenama i dopunama ima pravo da prekine poslovnu saradnju i raskine Ugovor o kreditu, uz prethodnu obavezu da izmiri sve svoje obaveze.

Klijenti

Korisnici kredita (klijenti), mogu biti fizička lica:

- državljanji BIH svih nacionalnosti;
- stalno nastanjeni u ciljnem gradu ili okolini i državljanji BIH;
- ne mlađa od 18 godina;

Primarna grupa klijenata:

- zaposleni u stalnom radnom odnosu,
- zaposleni na određeno,
- zaposleni u državnom i privatnom sektoru, i
- penzioneri.

Sekundarna grupa klijenata:

- Poljoprivrednici, ratari i stočari,
- Pravna lica, SP, DOO ....

Identifikacija klijenta prije uspostavljanja kreditnog odnosa za fizička lica

Klijent može biti državljanin BIH, fizičko lice koje na temelju svoje kreditne sposobnosti može zasnovati kreditni odnos i koje potpisom pripadajućeg Ugovora o kreditu prihvata odredbe vaših uslova i svih njihovih kasnijih izmjena i dopuna. Prilikom uspostavljanja kreditnog odnosa sa fizičkim licem, Prodest mkf vrši identifikaciju klijenta. Identifikacija

klijenta i način pribavljanja dokumentacije prilikom identifikacije vrši se u skladu sa relevantnim zakonskim propisima, te pripadajućim Procedurama rada za konkretni kreditni proizvod kao posebnih uslova poslovanja. Nepismeni klijenti, sudužnici ili jemci su osobe koji na važećem identifikacionom dokumentu imaju XX umjesto svog vlastoručnog potpisa (bez obzira da li znaju da se potpišu ili ne).

Svaki nepismeni klijent, sudužnik ili jemac mora imati punomoćnika kojeg opunomočuje da:

- Podnese potpisani zahtjev za kredit i saglasnost za provjeru podataka o trenutnoj zaduženosti i kreditnoj istoriji u Centralnom registru kredita, (u dalnjem tekstu: CRK)
- Pročita i potpiše Ugovor o kreditu za iznos i rok otplate;
- Pročita Davaocu punomoći otplatni plan, koji čini sastavni dio Ugovora o kreditu;
- Potpiše mjenice kao sredstvo obezbjedenja (Napomena: Klijent može da stavi otisak prsta na mjenici i to nije greška, ali je bolje da mjenicu potpiše punomoćnik, sa naznakom, "pun. Ime i prezime punomoćnika", dok na mjestu izdavaoca stoji ime i prezime nepismenog klijenta i njegovi osobni podaci).
- Pročita i potpiše sve druge dokumente, i poduzme sve druge aktivnosti, potrebne za uspostavljanje kreditnog odnosa i realizacije istog.

U slučaju promjene prebivališta ili promjene bilo koje druge činjenice od značaja za odnos klijentu sa Prodest mkf, klijent mora, bez odlaganja, obavijestiti Prodest mkf o svim izmjenama i to pisanim putem uz prezentiranje dokaza o konkretnoj promjeni.

Izmjene i dopune iz prethodnog stava biće pravno obavezujuće za Prodest mkf tek od momenta prispjeća istih u vidu pisanih obavještenja u prostorijama Prodest mkf.

Identifikacija prije uspostavljanja kreditnog odnosa za pravna lica

Pristupnica za kredit koju pravno lice popunjava u svojstvu sudužnika ili jemca kao i druga prateća dokumenta moraju biti potpisana od strane zakonskog zastupnika pravnog lica i ovjerena zvaničnim pečatom tog pravnog lica. Prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa pravnim licem, Prodest mkf vrši identifikaciju klijenta/pravnog lica, vlasnika i zastupnika. Prethodno navedena identifikacija i način pribavljanja dokumentacije prilikom identifikacije vrši se u skladu sa relevantnim zakonskim propisima te pripadajućim Procedurama rada za konkretni kreditni proizvod kao posebnih uslova poslovanja.

Prodest mkf će zahtijevati od klijenta da podnese na uvid dokumenta koji služe za uspostavljanje poslovnog odnosa u skladu sa relevantnim zakonskim propisima.

U slučaju bilo koje izmjene ili dopune ovlaštenja za zastupanje pravnog lica u pravnom prometu ili bilo koja druga izmjena, kao što je promjena imena ovlaštenog lica, promjena prebivališta ili promjena bilo koje druge činjenice od značaja za odnos pravnog lica sa Prodest mkf, obavezan je da bez odlaganja obavjesti Prodest mkf o svim izmjenama i to pisanim putem uz prezentiranje dokaza o konkretnoj promjeni.

Izmjene i dopune iz prethodnog stava biće pravno obavezujuće za Prodest mkf tek od momenta prispjeća istih u vidu pisanih obavještenja u prostorijama Prodest mkf.

Klijent (pravno ili fizičko lice) odgovara za sve propuste i štetu koja nastane Klijentu, Prodest mkf-u ili trećim osobama zbog neobavještavanja Prodest mkf o nastalim promjenama ličnih i drugih podataka.

Poslovna tajna i zaštita ličnih podataka

Prodest mkf je obavezan čuvati tajnim sve podatke i dokumentaciju o klijentu i ostalim učesnicima kreditnog odnosa, a do kojih je došla prilikom uspostave kreditnog odnosa.

odnosno, u radu sa Klijentom, a u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH. Sve osobe koje su povremeno ili stalno zaposleni u Prodest mkf-u imaju obavezu čuvati tajnim sve podatke i dokumentaciju o Klijentu i ne smiju trećim osobama otkriti ili učiniti dostupnim podatke do kojih dodu u radu sa klijentima i ostalim učesnicima kreditnog odnosa.

Potpisom ugovora o kreditu svi potpisnici daju izričitu saglasnost Prodest mkf da može prikupljati i obradivati lične podatke i informacije koje su potrebne radi uspostavljanja poslovnog odnosa te da može proslijediti poslovne informacije i lične podatke trećim licima u zemlji i inostranstvu na osnovu njihovih ovlaštenja proisteklih iz zakonskih propisa ili ispunjavanja ugovorenih obaveza sa klijentom.

Saglasnost za obradu i čuvanje ličnih podataka se odnosi i na slučajeve ne uspostavljanja ugovornog odnosa između potencijalnog klijenta i Prodest mkf isključivo na čuvanje podataka radi eventualno budućeg poslovnog odnosa između tog potencijalnog klijenta. Lični podaci kako je prethodno navedeno, Prodest mkf može čuvati sve do pismenog opoziva.

Poslovnom tajnom u smislu odredaba ovih opštih uslova smatraju se sve isprave, dokumenti, akti i podaci o klijentima i potencijalnim klijentima i ostalim učesnicima kreditnog odnosa, čije bi saopštavanje neovlaštenim licima moglo da izazove teže štetne posljedice za interes klijenata.

Izuzeci od obaveze čuvanja poslovne tajne postoje ako se podaci saopštavaju:

- Državnim organima Bosne i Hercegovine, te organima njenih entiteta, i to pravosudnim organima, organima gonjenja i organima koji vrše javna ovlaštenja kada je to potrebno radi zaštite interesa Proesta;
- Na osnovu odluke ili zahtjeva nadležnih organa, u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- Za potrebe organa nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, a skladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranje terorizma;
- Regulatornim i kontrolnim organima Bosne i Hercegovine i njenih entiteta;
- U vezi sa izvornim i imovinsko-pravnim postupkom na imovini klijenta od strane nadležnog Sudskog organa.

Prilikom apliciranja za kredit Korisnik kredita i ostali učesnici kreditnog odnosa, daju svoju saglasnost za provjeru njihove kreditne istorije, a u svrhu odobravanja kredita, kao i da podatke o odobrenom kreditu i urednosti pridržavanja ugovornih obaveza, ista proslijedu u institucije nadležne za provjere kreditne istorije klijenata - Centralni registar kredita pri Centralnoj banci BiH (CRK).

Klijent prilikom podnošenja zahtjeva za kredit daje svoju saglasnost da se Sudužnici i Jemci upoznaju sa njegovom kreditnom zaduženosti, a sve u svrhu transparentnosti prihvatanja sudužničkog i jemstvenog odnosa. Ukoliko klijent odbije dati prethodno navedenu saglasnost, Prodest mkf je dužna upoznati Sudužnika i Jemca sa tom činjenicom.

Odgovornost Prodest mkf u izboru spoljnih saradnika i zastupnika

U izvršenju svojih usluga Prodest mkf može ovlastiti druge spoljne saradnike i zastupnike za obavljanje određenih usluga da u skladu sa ovlaštenjima djeluju u ime Prodest mkf. Prodest mkf je odgovorna za poslovanje sa zastupnikom, ali je ista ograničena na obazrivost u izboru trećeg lica, davanju uputa trećem licu, te štetu nastalu iz tih uputa.

Medusobna komunikacija

Prodest mkf i klijent se slobodno dogovaraju o međusobnom načinu komunikacije. Pri tom se posebno vodi računa o mjerama i načinu identifikacije i sigurnosti prenosa informacija i

podataka. U slučaju postojanja sumnje u klijentov identitet prilikom medusobne komunikacije ili u istinitost ili sigurnost komunikacionih kanala i informacija koje se razmjenjuju, Prodest mkf uprkos dogovorenom načinu komunikacije ima pravo da traži od klijenta da se koriste drugi načini komunikacije.

Ukoliko nije posebno ugovoreno, svu pismenu korespondenciju u vezi kreditnog odnosa, Prodest mkf i klijent će komunicirati na način da pišmene dopise dostavljaju na sljedeće adrese: za Prodest mkf, Doseća Obradovića 1, lokal 10, dok za Klijenta/ostale učesnike u kreditnom odnosu: adresa njegovog prebivališta, sjedišta firme ili posebno prijavljena adresa. Svaka ugovorna strana je o promjeni ovih podataka dužna obavijestiti drugu ugovornu stranu, odmah po saznanju iste. Do promjene obavijesti uzima se, da je sva pismena korespondencija u vezi sa kreditnom odnosom preuzeta sa danom slanja na poštu.

Pravila kreditiranja

Korisnik kredita i jemci - platci sa danom otplate kredita ne smiju prelaziti 70 godina starosti, ukoliko samim proizvodom nije drugačije precizirano.

Sudužnik po kreditu je drugi nosilac kredita i tražilac ga nudi ukoliko sam ne ispunjava uslove za odobravanje, davalac kredita donosi odluku da oboje dijele dug.

Penzioner može aplicirati za kredit uz kreditno sposobnog sudužnika (osim ako samim proizvodom nije drugačije precizirano).

Kreditna sposobnost se određuje na osnovu redovnih mjesecnih primanja po bilo kom osnovu koja se mogu doku mentovati

- imovina koju posjeduje,
  - kreditne zaduženosti za vrijeme u kojem se kredit otplačuje
  - ukupna izloženost po svim anuitetima, uključujući i anuitet po traženom kreditu ne smiju biti veći od 1/2 njegovih prosječnih redovnih primanja u poslednja tri mjeseca bez obzira na visinu tih prima nja.
- Rekapitulacije preduzeća za tri mjeseca unazad su obavezne ukoliko su tražilac kredita ili jemci — platci zaposleni u privatnim preduzećima (izuzetak su akcionarska društva za koja su validne ovjerene potvrde).

Davalac kredita je u obavezi da provjeri kreditnu istoriju tražioca kredita i jemaca koristeći podatke iz Centralnog registra kredita pri Centralnoj banci BiH, na osnovu saglasnosti za provjeru kreditne istorije potpisane od strane tražioca kredita, sudužnika i jemaca.

Ukoliko roditelj ili staratelj nije zaposlen ili nema odgovarajuću kreditnu sposobnost, on se pojavljuje u svojstvu supotpisnika Ugovora o studentskom kreditu, a treće lice se pojavljuje u svojstvu jemca-platca.

Osiguranje vinkulirano u korist Prodest mkf je potrebno prilikom kupovine novog automobila i to za iznose kredita preko 5.000,00 KM.

EKS se računala na bazi maksimalnog iznosa kredita, roka otplate i nominalne kamatne stope po proizvodu odnosno svih poznatih naknada i troškova u momentu sačinjavanja Kataloga proizvoda, ukoliko samim proizvodom nije drugačije precizirano. Prodest mkf zadržava pravo tražiti dodatno obezbjedenje po kreditu odnosno dodatnu dokumentaciju za kredit.

Ukoliko je instrument obezbjedenja založno pravo na vozilo, obavezno je tražiti vlasnički list kao sastavni dio kreditnog dosjea.

Broj mjenica za plasmane:

Za kratkoročne plasmane fizičkim licima - po 1 mjenica za korisnika i jemce- platce;

Za dugoročne plasmane fizičkim licima do 5.000,00 KM - po 1 mjenica za korisnika i jemce- platce;

Za dugoročne plasmane fizičkim licima preko 5.000,00 KM - po 2 mjenice za korisnika i jemce- platce.

Cijena opomene po kreditima: 20,00 KM po opomeni.

Naknada za izmjenu ugovorenih uslova kredita jednaka je naknadi za obradu kredita i plaća se jednokratno od ostatka duga.

Krediti bez jemaca se odobravaju samo za klijente koji imaju urednu kreditnu istoriju. Izuzetak se može razmatrati na kreditnom odboru za one klijente koji iz nekog opravdanog razloga kasne u otplati postojećih kredita koji su ujedno predmet zamjene traženim kreditom uz uslov otplate putem administrativne zabrane, u skladu sa odlukom o instrumentima otplate kredita.

Informacije o uslovima kreditiranja

Sve informacije o uslovima apliciranja za kredit kao i o uslovima odobravanja kredita i sve eventualne izmjene i dopune tih informacija, Prodest mkf će objaviti na vidnom mjestu u poslovnim prostorijama i na službenim internetskim stranicama.

Prije sklapanja Ugovora o kreditu, u pregovaračkoj fazi, Prodest mkf će Klijentu pružiti sve informacije o važećim kreditnim uslovima za konkretni kreditni proizvod, kao i informacije vezane uz Ugovor o kreditu, u pisanim oblicima putem obrasca "Informacioni list".

Prije zaključivanja Ugovora o kreditu, Prodest mkf će i drugim učesnicima kreditnog odnosa predočiti odnosno učiniti dostupnim sve bitne informacije o uslovima Ugovora o kreditu iz kojih će im biti vidljiva prava i obaveze, te ih upozoriti na pravnu prirodu sudužništva odnosno jemstva, kao i na pravo Prodest mkf da poduzme naplatu svojih potraživanja od sudužnika i jemca.

Podnošenje zahtjeva/odobrenje kredita

Da bi ostvario pravo na kredit, tražilac kredita treba podnijeti zahtjev za kredit, prikupiti dokumentaciju kojom se utvrđuje njegova identifikacija i kreditna sposobnost, kao i ostalu dokumentaciju, ovisno o vrsti i namjeni kredita propisanu uvjetima za pojedinu vrstu kredita i drugim važećim aktima. Prodest mkf ima pravo zatražiti i dodatnu dokumentaciju za potrebe obrade kreditnog zahtjeva. Prodest mkf odobrava kredite klijentima u skladu s kreditnom politikom, ovim opštim uslovima i drugim mjerodavnim aktima.

Prodest mkf će razmotriti svaki uredno podneseni zahtjev za kredit, te ukoliko isti zadovoljava početne uslove, uraditi kreditnu analizu procjene kreditne sposobnosti klijenta a sve u skladu sa Procedurama rada za konkretni kreditni proizvod vodeći se pri tome ovim opštim uslovima. Prodest mkf o svojoj odluci obavještava klijenta. Prodest mkf u postupku kreditnom odnosu, kroz kreditnu analizu i CRK izvještaje dobijene na temelju saglasnosti klijenta.

Osnovni kriterij za plasiranje sredstava su: uspješnost poslovanja i kreditna sposobnost klijenta i njegovog poslovanja, stepen rizika, ekomska opravdanost plasmana, kao i obim i nivo poslovne saradnje klijenta sa Prodest mkf.

Dokumentacija za kredite

- Zahtjev za kredit,
- Kopija lične karte,
- Kopije potvrde o prebivalištu izdate od strane CIPS-a za tražioca kredita/ sudužnika/ jemca-plateca ili režijski račun (telefon, voda, struja...) umjesto CIPS potvrde,
- Platne liste za poslednja tri mjeseca za tražioca kredita/ sudužnika/ jemca-plateca,
- Rekupitulacije o plaćenim porezima i doprinosima za tri mjeseca unazad preduzeća tražioca/ sudužnika/jemca- plateca,
- Čekovi od penzije za poslednja tri mjeseca (penzioneri),
- Administrativne zabrane na lična primanja tražioca kredita/ sudužnika/jemca — plateca,
- Izjava o zapljeni računa tražioca kredita/ sudužnika/jemca- platca,
- Ugovor o davanju jemstva.

Dodatno za odredene vrste kredita:

Zamjenski Kredit

- Potvrdu o stanju duga na dan plasmana po kreditima u drugoj banci,
- Ukoliko se kao instrument obezbijedenja predlaže zalog, potrebno je obezbijediti i:
- Procjenu vrijednosti ponudenog kolateralu od strane ovlaštenog procjenitelja,

Davalac kredita zadržava pravo tražiti dodatnu dokumentaciju.

Sklapanje Ugovora o kreditu

Nakon odobrenja kreditnog zahtjeva Prodest mkf i Korisnik kredita i ostali učesnici kreditnog odnosa, potpisuju ugovor o kreditu i instrumente osiguranja (mjenica, administrativna zabrana, saglasnost o zapljeni primanja i sl.). Uz Ugovor o kreditu Klijentu se uručuje "otplatni plan" sa istaknutom visinom kredita, brojem i visinom anuiteta, rok otplate kredita, visina ukupne kamate, nominalna, efektivna i interkalarne kamatna stopa, koja vrijedi na dan izrade otplatnog plana. Primjerak sklopljenog Ugovora o kreditu sa otplatnim planom Prodest mkf je dužna predati korisniku kredita, te po jedan primjerak Ugovora o kreditu predati i ostalim učesnicima kreditnog odnosa.

Instrumenti obezbijedenja otplate kredita

Za uredno vraćanje kredita, prihvatljivim instrumentima obezbijedenja otplate kredita smatraju se:

- Mjenica;
- Sudužnik;
- Administrativna zabrana (od korisnika kredita ili sudužnika ili jemca);
- Saglasnost o zapljeni ličnih primanja korisnika kredita ili sudužnika po kreditu ili jemcu;
- Zašto je pravo na pokretnim stvarima;
- Platni nalozi (bjanko) za pravna lica;
- Jemstvo fizičkih i/ili pravnih osoba/lica;
- Moguće je koristiti i druge vrste obezbijedenja koja su zakonom dozvoljena (npr.osiguranje, cesija potraživanja i slično).

Klijent je dužan osigurati instrumente obezbijedenja potraživanja na zahtjev i po izboru Prodest mkf i omogućiti njihovo praćenje i procjenu kvalitete za cijelo vrijeme trajanja poslovnog odnosa odnosno potraživanja.

U slučaju realiziranja nekih od instrumenata obezbijedenja pri čemu će se smanjiti vrijednost ili broj postojećih instrumenata, Prodest mkf je ovlaštena da zahtjeva zamjenske instrumente obezbijedenja kredita kao zamjenu za iskorišteno sredstvo obezbijedenja, koje je iskorišteno neurednim plaćanjem glavnog dužnika.

Na zahtjev Prodest mkf klijent je dužan da dopuni ili zamijeni takvo sredstvo obezbijedenja u primjerenom roku. Zahtjev za dopunu ili zamjenu sredstava obezbijedenja Prodest mkf dostavlja klijentu u pisanoj formi uz navođenje razloga za njegovo podnošenje.

Ukoliko Prodest mkf namjerava iskoristiti svoje pravo raskida Ugovora o kreditu, zbog propuštanja klijenta da obezbijedi novo ili zamijeni postojeće sredstvo ili instrument

obezbjedenja, mora upozoriti klijenta na posljedice raskida ugovora, troškove koji po klijenta proizilaze iz raskida, te o posljedicama sudskog prinudnog postupka naplate.

Odustanak od ugovora o kreditu

Korisnik kredita ima pravo odustati od zaključenog Ugovora o kreditu u roku od 14 dana od dana zaključenja ugovora o kreditu. U slučaju odustanka od kredita Klijent je obavezan, prethodno pismeno obavijestiti Prodest mkf o namjeri odustanka od kredita, čime se dan prijema pismenog obavještenja o odustanku, smatra danom odustanka od kredita. Ukoliko odustane od kredita, Klijent je obavezan kreditna sredstva vratiti Prodest mkf odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od pismenog obavještenja uz povrat glavnice i dospjele kamate.

Posljedice neurednog izmirivanja obaveza i otkazivanje ugovora o kreditu

U slučaju da klijent ne izmiruje svoje obaveze po kreditu u skladu sa otplatnim planom, Prodest mkf može zahtjevati ispunjenje obaveze, bilo od korisnika kredita, bilo od suđužnika. Prije aktiviranja sredstava obezbjedenja korisnik kredita i ostali učesnici kreditnog odnosa će biti pismeno upozorenji na mogućnost aktiviranja garancija.

Ukoliko dodje do aktiviranje garancija po predmetnom kreditu, redoslijed naplate putem instrumenata obezbjedenja je kako slijedi:

- putem ličnih garancija koje su dali korisnik kredita, i suđužnici (saglasnost o zaplijeni, administrativna zabrana i sl.);
- putem mjenice;
- putem sudskog postupka;
- putem jemaca.

Ako se Klijent ne pridržava bilo koje ugovorne obaveze ili ukoliko postane kreditno nesposoban, Prodest mkf ima pravo raskinuti Ugovor o kreditu i učiniti sve obaveze trenutno dospjelim. Prodest mkf Ugovor otkazuje dostavom otkaznog pisma klijentu bez otkaznog roka. U slučaju otkaza, ukupna potraživanja Prodest mkf koja su utemeljena na otkazanom ugovoru, dospjevaju na naplatu danom dostave otkaznog pisma Klijentu. Dan dostave otkaznog pisma je dan njegove predaje na poštu.

Posljedice koje klijent može imati u slučaju otkazivanja Ugovora o kreditu su:

- kašnjenje se evidentira u Centralnom registru kredita (CRK) i za klijenta i za suđužnika(e) to može imati za posjednicu otežano ili onemogućeno korištenje drugih finansijskih usluga; -----
- pokretanje postupka sudske naplate;
- obračun zatezne kamate i svih drugih troškova nastalih uslijed otpisa ili otkaza kredita.

Troškovi uslijed kašnjenja u otplati kredita

Ukoliko dođe do zastoja u otplati kredita, odnosno do kašnjenja rate, tada Klijent snosi sve troškove proistekle za Prodest mkf povodom ostvarivanja prava Prodest mkf na aktiviranje i realizaciju predviđenih instrumenata obezbjedenja. Pod kašnjenjem sa urednom otplatom kredita smatra se neizmirenje obaveze plaćanja rate kredita na dan dospjeća u skladu sa ugovorenim otplatnim planom.

U slučaju kašnjenja Klijent će snositi i sve troškove vodenja sudskog postupka, kao i troškove prinudne naplate u skladu sa relevantnim zakonskim propisima.

Otplata kredita

Krediti se otplaćuju u domaćoj valuti (KM). Korisnik kredita obaveze po osnovu istog može plaćati putem organizacija ovlaštenih za platni promet, a to je pobliže definisano procedurama za svaki konkretni kreditni proizvod.

Izmirenje obaveza u skladu sa Ugovorom o kreditu, vrši se slijedećim redoslijedom:

- ugovorena kamata;
- glavnica;
- ostali troškovi;
- zatezna kamata.

Obaveza po osnovu kredita se smatra izvršenom po prijemu izvoda iz Banke na kojem su naznačena novčana sredstva. Kredit se smatra otplaćenim iskijučivo onda kada se izmire sve obaveze utvrđene ugovorom o kreditu, uključujući i sve troškove prouzrokovane neurednom otplatom kredita.

Kredit se smatra u kašnjenju ukoliko se uplata cijele rate ne izmiri do dana dospijeća rate u skladu sa otplatnim planom. Ranija isplata pojedinačne rate kredita, prije ugovorenog roka njenog dospijeća, ne smatra se prijevremenom otplatom kreditnih obaveza.

Prijevremena otplata kredita

Klijent može vratiti kredit prije roka određenog Ugovorom o kreditu u cijelosti, ali je dužan unaprijed podnijeti pisani zahtjev sa obrazloženjem prijevremene otplate kredita.

Prodest mkf ima pravo naknadu za prijevremenu otplatu na temelju Odluke o tarifama i naknadama za usluge koje vrši Prodest mkf u iznosu koji je definisan u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo RS kao regulatornog tijela. Osnovica za obračun naknade za prijevremenu otplatu je iznos glavnice koja se prijevremeno otplaćeće.

Prijevremenu otplatu kredita je moguće izvršiti uplatom na jedan od transakcijskih računa otvoren kod Banaka ili na blagajni Prodest mkf-a.

Ukoliko Korisnik kredita ne ispuni obaveze iz prethodnog stava, Prodest mkf će nastaviti redovan način obračuna i naplate potraživanja u skladu sa Ugovorom o kreditu.

Troškovi usluga

Visina kamatne stope i naknade za obradu kreditnog zahtjeva za konkretni kreditni proizvod, odredene su na osnovu Odluke o naknadama i tarifama za usluge koje vrši Prodest mkf.

Visinu kamatnih stopa i naknada Prodest mkf određuje u ovisnosti od tržišnih prilika, cijene novca i cijene kapitala u zemiji i inostranstvu, odnosno, shodno poslovnoj politici Prodest mkf i važećim propisima.

Klijent ima pravo u svako doba u toku trajanja kreditnog odnosa tražiti na uvid gore navedene akte (koji su mu dostupni u poslovnim prostorijama), a u periodu uspostave kreditnog odnosa, prilikom apliciranja za kredit zaposlenik Prodest mkf upoznaje klijenta sa visinom kamatne stope i pripadajućih naknada kroz Informacioni list, koji se koristi u pregovaračkoj fazi za uspostavu kreditnog odnosa.

Kamate

Kamatne stope, rokovi i način obračuna i plaćanja kamata ugovaraju se Ugovorom o kreditu između Prodest mkf i klijenata i to:

Nominalna (Redovna) kamata:

Nominalna kamata je kamata koju Prodest mkf obračunava na godišnjem nivou u fiksnom iznosu počevši od dana puštanja kredita u promet, do konačne otplate kredita i ista se naplaćuje mjesечно, u narednom mjesecu, za prethodni mjesec.

Interkalarna kamata:

Interkalarna kamata se plaća po istoj kamatnoj stopi kao i nominalna, za period od dana odobrenja kredita do dana prijenosa kredita u otplatu, a naplaćuje se u trenutku uplate prve rate kredita.

Zatezna kamata:

Prodest mkf ima pravo korisniku kredita naplaćivati zateznu kamatu u slučajevima kada korisnik kredita ne izmiruje svoje obaveze u roku njihovog dospeća. Stopa zatezne kamate i način obračuna definisana je Odlukom o kamatnim stopama.

Efektivna kamatna stopa:

Efektivna kamatna stopa (EKS) predstavlja stvarnu cijenu kredita i obuhvata nominalnu kamatnu stopu uvećanu za naknadu za obradu kredita i sve druge troškove koje plaća korisnik kredita, a obračunavaju se u skladu sa zakonskim propisima.

EKS je regulisana ugovorom o kreditu.

Naknade

Prodest mkf prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa naplaćuje naknadu za obradu troškova kredita. Visina naknade je definisana Odluke o naknadama i tarifama za usluge koje vrši Prodest mkf i različita je u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda, a dostupna je u svim fazama pregovaranja sa korisnikom kredita. Prodest mkf uvijek sa svojim Klijentima ugovara fiksnu kamatnu stopu na plasirana sredstva tako da nije moguće da u toku kreditnog ciklusa dode do bib kakvih izmjena kamatne stope u odnosu na ugovorenou.

Valuta plaćanja

Krediti ugovoreni uz valutnu klauzulu koriste se u konvertibilnim markama (KM) uz primjenu srednjeg kursa Centralne banke BiH u odnosu na ugovorenou stranu valutu na dan korištenja kredita, odnosno, stavijanja svote kredita na raspolaganje Klijentu, a vraćaju se u konvertibilnim markama uz primjenu srednjeg kursa Centralne banke BiH u odnosu na ugovorenou stranu valutu na dan vraćanja kredita, odnosno, na dan ispunjenja novčane obaveze Klijenta, ako nije drugačije ugovorenou.

Pravo na prigovor

Prodest mkf ima uspostavljen sistem obradivanja prigovora klijenata koji podrazumijeva odredena načela, rokove, zahtjeve, kompetenciju i odgovornost za efikasno obradivanje i rješavanje prigovora klijenata. Klijent ima pravo uložiti prigovor na odredena postupanja Prodest mkf vezano za uspostavljeni kreditni odnos koji može uputiti usmeno ili pismeno.

Ukoliko klijent podnese usmeni prigovor, Prodest mkf je obavezna odgovoriti klijentu, te ga ponući da ukoliko nije zadovoljan odgovorom ima pravo podnijeti pismeni prigovor na adresu Prodest mkf, Dositeja Obradovića 1, lokal 10. U postupku po pismenom prigovoru klijenta, Prodest mkf će razmotriti navode iz prigovora i klijentu dostaviti pismeni odgovor najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora. Ako Prodest mkf ocjeni da je prigovor klijenta osnovan, odgovor Prodest mkf će sadržavati prijedlog za rješenje spornog odnosa, kao i rok do kojeg klijent treba da obavijesti Prodest mkf da li taj prijedlog prihvata, koji ne može biti duži od 30 dana od dana odgovora Prodest mkf.

Ako Prodest mkf klijentu ne dostavi odgovor u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora ili ocijeni da je prigovor klijenta neosnovan, ili klijent ne prihvati prijedlog Prodest mkf za rješenje spornog odnosa, klijent ima pravo da o tome pismenim putem obavijesti Ombudsmenu - Agenciju za bankarstvo RS, adresa: Vase Pelagica 11a, 78000 Banja Luka.

Završne odredbe

Prodest mkf može izmijeniti i dopuniti opšte uslove u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima. Izmjene i dopune opštih uslova vršiće se po proceduri njihovog donošenja. Sporove nastale iz poslovnih odnosa Prodest mkf i klijent rješavaju sporazumno. Ukoliko ne postignu sporazum, spor će rješavati pred nadležnim sudom. Nezavisno od odredbe iz prethodnog stava Prodest mkf ima pravo zaštitu svojih prava zahtijevati kod svakog stvarno nadležnog suda u mjestu sjedišta, odnosno prebivališta klijenta.

Potpisivanjem Ugovora o kreditu Klijent i drugi učesnici u kreditnom odnosu potvrđuju da su upoznati sa opštim uslovima poslovanja, sa Ugovorima o kreditu, te da im je Prodest mkf pružila sve prethodne informacije vezane za ugovorni odnos, prava i obaveze ugovornih strana koje proizilaze iz njega u formi "Informacionog lista", sa kojim su upoznati u pregovaračkoj fazi, a u skladu sa važećim zakonskim propisima, te da su potpisivanjem Ugovora o kreditu sa njima u cijelosti saglasni.

Za sve što izričito nije utvrđeno ovim Uslovima primjenjivaće se važeći propisi i ostali akti Prodest mkf. Opšti uslovi poslovanja stupaju na snagu danom njihovog donošenja.

Opšti uslovi biće dostupni u prostorijama Prodest mkf.

